

REDACȚIA
STR. AULICH (ADAM)
ABONAMENTUL
Anul Austro-Ungaria:
1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
2-50; pe 1 lună fl. 1.
Anul de Duminecă pe
an fl. 2.—
Anul România și străinătate:
pe an 40 franci.
Măsuștile nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)
INSERTIUNILE:
de 1 și 2 rânduri: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publica-
țiune.
Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Anul II.

Număr de Duminecă

Nr. 27.

Rușinea din floare.

(1) Cunoaștem cu toții o floare mare, albă, ce crește mai ales pe moșoare printre ierburile cele mari. E lată și rotundă, ear' la mijloc are o mulțime de stamine negre. Nu știu dacă această neagră a stamineilor, care contrastează așa de viu cu albul florii, sau ce a putut pricinui legenda ce se leagă de această floare. Căci țeranul urește floarea și se ferește de ea, ear' copiii își fac joc de ea numindu-o rușinea florilor, și staminelor negre din mijloc se zice: rușinea din floare.

Ca această floare între multele brăgălășii ale câmpului este țara noastră în mijlocul țerilor culte europene. E cea floare de care țeranul instinctiv se ferește, pe care copiii hohotind o arată cu degetul. Ear' rușinea din floare, zecile de stamine negre cari aruncă umbra lor asupra țerii, e capitala cu zecile și sutele ale de orgii.

Rușinea din floare, capitala țerii noastre, e ca o mare în care pe o parte se varsă riurile cu toată acrișia de namol, ear' pe de altă parte ies aceleași riuri și mai turburi, versând valuri înfloritoare asupra țerii.

În această capitală clocotesc patimile și păcatele precum clocotesc în căzanul vrăjitoarei leacurile de buruieni, din cari amestecă cei ce le gustă și cad robi sufletești fărădelegilor.

Rușinea din floare e aria hoților sevrșite la lumina zilei ca și la lumina electrică. E codrul omorurilor, întemplate acum ca și înainte de veacuri, când libertatea omului nu era cu mult mai asigurată decât a fiinelor cuadrupede. În saloanele aristocraților e lux și petrecere, ear' peste câteva zile membri ai aceleiaș aristocrații iau lumea în cap, sau își dau glonț de teama judecării. Jafal și sinuciderea sunt nedespărțiți tovarăși pe stradele capitalei. Romanțierul naturalist, avocatul criminalist și psihiatru deopotrivă au menaj pentru indeletnicirile lor, abundență de obiecte, cum Parisul cel renumit astăzi nu mai oferă. „Paris“—ul, ultimul roman celebru al lui Zola e sărac în colori realiste și în obscenități pe lângă cele desfășurate în timpul din urmă în jidoveasca noastră capitală.

Și i-a eșit vestea în toate țerile. Precum pe sate copiii hohotesc în jurul florii celei albe și arată cu degetul rușinea, astfel e arătată astăzi în zierele străine din cele mai îndepărtate țeri capitala noastră. *Hic niger est*, — de acest loc ferii-vé, căci mișuește de miasme!

Zilele aceste și-a ridicat vocea în contra acestei rușini unul dintre cele mai fruntașe ziare germane „*Koel-nische Zeitung*“. A arătat decadența morală în care se află spiritul ce stăpânește societatea maghiară, a făcut

o plastică statistică a casurilor de defraudări, corupții, sinucideri, omoruri, furturi, cari ilustrează viața din capitala noastră. Și a mai spus acest ziar, că dacă ar căde actualul sistem politic, ar eși la lumina zilei oribilități, în cât lumea s'ar mira peste măsură. Ca un trăsnet au căzut cuvintele ziarului german asupra obștei maghiare, ear' zierele lor pretind, ca cel-ce a scris cuvintele acele — căci e supus ungar — să fie isgonit din țară, să fie isgonit pentru-că a îndrăsnit a zugrăvi o iconă adevărată despre rușinea din floare.

Și această capitală e a țerii noastre. Și aici stau acei bărbați cari sunt puși diriguitori ai acestei țeri. Puși sunt să facă legi și să păzească legile și să lucre pentru binele și înaintarea popoarelor. Dar' ei sunt eșiți din această pătură a societății maghiare. Ei sunt plâsmuirile acestui duch încercat de minciuni. Pot fi ei altfel decum sunt?

Acești bărbați sunt stăpânitorii popoarelor nemulțumite din Ungaria. Zilnic sevrșesc fărădelegi față de aceste popoare. Zilnic măresc ura între cetățenii de diferite rase. Zilnic devin mai temerari în faptele lor. Duhul acela în care sunt crescuți îi despoaie de ori-ce simț de omenie, le ea vederea și judecata, sunt amețiti de mirosul florii otrăvitoare. Mai incupe deci indoială în cele spuse de ziarul german, că dându-se la o parte acesti stăpânitori, am găsi în urma lor oribilități? Da, țara ar fi atunci ca o cărciumă, din care s'a depărtat o ceată de bețivi, cari în amețeala lor au sdrobit și infectat întreg lă-cașul.

Sunt semne de posomorit viitor, când o țeară ajunge la aceste margini ale moralității publice și când centrul țerii e centrul demoralizării și capul tuturor relelor.

Afară că avem astfel de stăpânitori, pe noi ne vatămă mai ales împrejurarea, că zierele maghiare și cu ele nația maghiară sunt destul de cutezătoare a pretinde, că punctul de gravitație al politiceii din Monarchie să se transpună din Viena la Budapesta. Nu trece prilej la care Maghiarii să nu-și exprime dorința, ca Majestatea Sa regele cu întreaga curte să-și mute reședința permanentă în această capitală. Această cerere înseamnă a nesocoti sfîntenia concepțiunii de rege.

Un astfel de centru să aibă Monarchia? La un asemenea loc să troneze domnul țerii? N'ar fi un asemenea centru politic pentru Monarchie compromiștor, ear' pentru Domnitor un izvor de zilnică în-tristare?

Nu, nici vorbă, prea e mare și bătătoare la ochi rușinea din floare, decât să n'o vedem cu toții, dela rege până la cel din urmă cetățean!

Ne apasă dările! Acum când în urma grindinei și a ploilor se simt pagube mari în diferite părți ale țerii, se înaintează o mulțime de jalbe la ministeriu împotriva multelor și marilor dări ce apasă poporul. Greutatea budgetului țerii se simte în toate părțile. În acest budget toate dările la-olaltă sunt computate cu 99,140,000 floreni, ear' singură darea de pământ face 33,306,000 fl. adică peste a treia parte. La aceasta mai socotiți darea de venit, darea de consum, darea de casă, dările comunale, de regularea drumurilor, canalisări și câte alte dări mai mărunt. Dintre toate însă darea de pământ e cea mai mare belea pe capul țeranului, căci din venitul catastral darea directă îi vine socotită aproape cu 35 la sută. Când te gândești, că de toate aceste capitaliști și bursianii n'au nici o grijă, pe când toți banii se depun în mâinile lor, găsești îndată cât de nedreaptă e măsura de suportare a greutateilor țerii. E timpul suprem, ca guvernul să înțeleagă această nedreptate și să o îndrepte la timp, înainte de ce țeranul va ajunge la sapă de lemn.

Strossmayer interviewat.

Marele naționalist — episcop al Croaților, adora de cătră neamul seu și stimat atât de mult în întreaga lume tocmai fiind-că la densul iubirea de neam covârșește toate celelalte porniri sufletești și ale inimii, petrece de câțva timp în scaldă dela Rohici, adică acolo unde umblă și Ungurii, precum am povestit zilele aceste, după o foaie jidano-maghiară.

Unul din patrioți, Dr. Székely Albert (ne rămăsim că îl chema mai înainte Iainkef Seifensteiner) își face în „*Magyarország*“ dela 13 l. c. reclamă pe două coloane mari, că a avut convorbire cu „*világhírű*“ și „*magyarfaló*“ episcop-agitator, desi în modestia sa jidanul-raportor crezută, „că nu-l va primi, căci au zise, că înainte de aceasta cu doi ani unui ziarist maghiar îi răspuns prin scris, că a venit spre odihnă și că este cu mult mai bătrân om, decât să primească vizite de ziarști“.

Și Dr. Székely Albert, cu modestia neamului seu totuși a reușit; cum să nu? Din convorbire găsim interesant de reprodus următoarele, preschimbate la sfîrșit: Jidanul în patriotismul seu calculat: „Să crează Excelența Ta, că pe fiecare Maghiar îl doare, că popoarele-fracți (!!) cel croat și cel maghiar într'atâta stau înstrăinați“.

„Uite dle, aceasta vine de acolo, că după 1848, stăpânirile ungurești n'au practicat față cu noi ideile și principiile născute în acest an, anume egala îndreptățire, frăția, libertatea, cultura și progresul, în așa măsură, precum trebuiau, erau datoare să o facă. În loc de a fi lucrat în mod împăcitor asupra sufletelor slave, numai neîncredere au trezit în noi. Eu sunt om cu multă experiență, cu un picior în mormânt; dar D-ta fiul meu, vei vedea (și aici vocea atât de melancolică până acum a moșneagului voinic și sănătos deveni tot mai mult înfăcșurată), și aceasta este convingerea mea hotărît de tare, că durere această purtare a Maghiarilor grozav se va răbuna odată asupra Ungariei“.

Să-mi dee voie E. Ta, — observă patrio-tul — de a pune întrebarea: care ar fi, după părerea E. Tale, punctul de vedere, pe care ar trebui să ne punem, pentru-ca încrederea să fie restabilită, ear' între Slavi și Maghiari să se facă pace?

Ar trebui să vină un mare bărbat de stat binecuvântat de D zeu, care ar găsi chipul,

cum s'ar pută aplana contrastele — răspuns idealistul naționalist — episcop.

Cu aceste reportorașul a și plecat, însoțit cu zimbet blajin pe buze, cu o strîngere de mână a părintelui și cu vorba: „D-zeu să te conducă“.

„M'am pus, plecând, pe gânduri, că în ce grad mare e iubit aici acest prelat de intelect mare! Cum aleargă după el dame, bărbați, pentru a pută sa-i scrute mâna. F.e ca și prelații nostri să fie astfel de soviniști, cum este vestitul episcop din Diakovár“.

Sau cel puțin așa cum sunt Kohn -- patrioții reportorașului.

Serisoare din București.

(Corosp. part. a „*Tribunei Poporului*“).

30 Iunie v.

Serbarea dela Constanța. — Recoltă.

Abia terminate serbările primirii prințului Ferdinand al Bulgariei, și eată, pe mâne o nouă serbare: botezul vapoarelor „*Regele Carol I*“ și „*Principesa Maria*“.

Prin noile vapoare România adaogă încă un puternic mijloc propriu a-i face nu numai renume pe mare, dar' și a deschide țerii nouă surse de înbogățire.

Se știe anume, că în timpul din urmă regatul României și-a dat mare silință și a jertuit mult pentru a deschide nouă piețe productelor române. Aceasta însă numai prin crearea unei flote comerciale s'a putut ajunge. Serbările de mâne sunt o încoronare a străduințelor ce au preocupat în anii din urmă barbații conducători ai țerii.

Eată programa serbărilor.

Majestatea Sa Regele dimpreună cu Majestatea Sa Regina și Altețele Lor Regale Principele și Principesa României pleacă din Sinaia Mercuri 1 Iulie, la orele 8.30 dimineața, și sosesc la Constanța la orele 4 p. m.

Trenul se oprește la cheiul portului în fața vaporului „*Regele Carol I*“ lângă care stă acostat vaporul „*Principesa Maria*“.

La sosirea trenului regal invitații se vor afla pe puntea primului vas la locurile desemnate.

Majestatele Lor și Altețele Lor Regale sunt primite la capul punții care duce la vaporul „*Regele Carol I*“, de domnii ministri și autoritățile locale.

Îndată după intrarea Majestateilor Lor și Altețelor Lor Regale pe vas, Prea Sfinția Sa Episcopul Dunării de Jos începe celebrarea serviciului religios și sfințirea acestor vase.

După serviciul religios d. ministru al lucrărilor publice dă citire actului comemorativ al botezului vapoarelor; Majestatea Sa Regele dă ordin, ca primul vas să poarte numele de „*Regele Carol I*“ și al doilea vas să poarte numele de „*Principesa Maria*“.

Majestatele și Altețele Lor Regale cu toți invitații trec pe vasul „*Principesa Maria*“, care e stropit cu aghiasmă de Prea Sfinția Sa Episcopul Dunării de Jos.

În timpul acesta muzica intonează imnul național, ear' botezul este salutat de toate vasele din port și de armata de pe cheu, și cu lovituri de tunuri.

După terminarea ceremoniei Majestatea Sa Regele, condus de directorul general al căilor ferate, vizitează amândouă vasele, precum și lucrările portului Constanța.

La oara 5 vasul „*Principesa Maria*“ va face o excursiune în mare, la care vor lua parte Mejestățile Lor, Altețele Lor Regale și invitații.

Vaporul „*Principesa Maria*“ se înapoiază în port la oara 7 seara; invitații vor părăsi la această oară vapoarele.

De unde atâta învîrtuire și împetire a inimei fraților de un sânge? De ce o inimă atât de născlică?

Purtarea fraților din vorbă a fost cât se poate de necuviincioasă și n'am cuvinte pentru a o înfiera după-cum se cuvine. Acesta e rodul cel mai vrednic de jale al acelor, a căror căutătură de ochi în cele confesionale e atât de nesocotită. Dureros lucru, când frații de un sânge nici în astfel de momente sublimе, cum a fost împlinirea de un sfert de veac dela moartea lui Șaguna, nu se știu desbăra a privi lucrurile numai prin prisma confesionalității, făcându-se scandală comunei și supărare neamului, făcându-se de ris și de ocară înaintea tuturor acelor peregrini Români, cari deși aparținători bisericii greco-catolice, totuși din mari depărtări au alergat la Reșinari, la parastasul lui Șaguna, ear' când au auzit despre ținuta preoților gr. cat. din Reșinari, au condamnat-o cu cele mai aspre cuvinte.

Nu din răutate am scris-o aceasta, ci pentru ca să se rateze pricina și să se desrădăcească. *Mănișor.*

Dela Sate.

Grindina. — Voia lui Dumnezeu. — Societățile de asigurare. — Să facem și noi una. —

Secerișul a rămas pentru mine un farmec încă de pe vremea copilăriei. După lungi 10 luni de muncă la școală mă așteptă acasă libertatea. Aveam voie să mân cail, să călăresc, să ascult poveștile și doinele afară la lună, să dorm chiar în liber, și câte toate bucuriile copilărești.

Acel farmec mă duce și acum afară la sate pe vremea secerișului. Pentru lumea asta n'aș putea șede în oraș.

Și aici de loc devin mai liniștit. Nu știu, aerul e ce mă domolește și înduioșază, ori oamenii cu liniștea lor sufletească cu care își isprăvesc lucrurile și primesc binele și răul ce le aduc zilele? Ori și una și alta.

Vara asta mi-se promitea mai ales bună, căci lumea aștepta un belșug de rod.

Soartea însă a voit altfel. Un potop de grindină zdrobi o parte a hotarelor. După vuetul naturii urmă vuetul oamenilor.

Am eșit totuși afară, ca să ved mărimea nenorocirii oamenilor.

Pe drum veniau șir căruțele dela holdele bătute de grindină; superbii cai par'că simțiau muntele ce apăsa inima stăpânului și de astădată umblau cu capetele legănate în frânele doborâte între ei, ear' stăpânul ghe-

Episcopul Michail Pavel.

Dăm astăzi cetitorilor nostri portretul unui alt episcop român, bine cunoscut poporului nostru, mai ales din faptele lui filantropice, — este portretul Preasfinției Sale Episcopului gr. cat. Mihail Pavel.

Diecesa Orașii-mari, al cărui cărmuitor este de 19 ani, a serbat la începutul anului acestuia cu frumoasă solemnitate iubileul de 70 de ani de la nașterea Episcopului Pavel și de 25 ani de când este Episcop. Preasfinția Sa s'a născut la 1827 în comitatul Sătmar. A studiat gimnasiul în Baia-mare, Sătmar și Cașovia, ear' teologia în Viena. Sfințit de preot în 1852, fu numit notar consistorial în Ungvár. Înființându-se diecesa Gherlei la 1857 trecu în diecesa această în aceeaș calitate, apoi fu numit paroch, protopop și pe urmă vicariu la Slatina în Ma-

rămureș. La 1871 a fost ales deputat dietal și anul următor numit Episcop la Gherla și fu sfințit de către metropolitul Vancea la 26 Ian. 1873. La patru ani trecu în diecesa Orașii, unde prin acte filantropice s'a făcut stimat. „Fondul pavelian“ de peste o jumătate milion, școala de fete din Beiuș, renovarea gimnasiului, seminariul gr. cat. de băeți din Oradea, sunt operele lui de căpetenie. În cele naționale deși moderat, a fost espus canaliei de stradă, care în urma denunțărilor faimosului Pituk Béla, i-a asfaltat reședința spărgându-i ferestrele. Notăm, că pentru această ofensă judecățile ungurești n'au dat cuvenită satisfacție prelatului român. — Astăzi deși în vîrstă înaintată, se bucură de deplină sănătate.

muit se inholba înainte fără a avea ori vedea ce se petrece în jurul lui.

Acasă își așteptau femeile bărbății tremurând de vestea ce arc să vină.

— Tot a luat Dumnezeu, e tot ce poate spune acasă bărbatul. De greșim mîntul ce-l simt nici vorbi nu mă pot. Pe unii îi pune năcazul la pat.

Așa e pe unde a ajuns grindina. Aiurea pe unde n'a ajuns „bătăia lui Dumnezeu“ oamenii se uită cu inimile strînse la nouii grei ce plutesc pe boltitura cerului.

— Doamne nu ne lăsa — oftează unii, — alții că e voia lui Dumnezeu, n'avem ce face.

Al treilea, că numai acum să mă scape Dumnezeu, că nu mă mai las neasigurat, coste cât va costa asigurăția, căci câtă frică port acum de zile întregi mă usucă de pe picioare.

Nu mai cei asigurați sunt liniștiți. Dinșii sunt împăcați cu ideea, că deși nu vor fi deplin despăgubiți, tot n'au muncit în zadar un an de zile.

M'am încercat să le explic prevederile științei care a ajuns să străbata în tainele naturii, cum a fost și aici prorocia lui Ialb, de care roade ale științei trebuie să ne folosim și noi pentru a ne asigura contra răului.

— Voia lui Dumnezeu, domnule, ce trimite Dumnezeu nu poți să cunșura.

Simțul de atárnare dela o putere mai înaltă la plugar e mai dezvoltat, căci el își vede mai bine nimicnicia sa, el vede că e în mîna unei puteri mai înalte, care hotărăște asupra sorții sale și că omul trage din mila acelei puteri. Natura însă apropiie pe om de Dumnezeu și înfușcă să se închine Dumnezeului celui viu, pe care-l propovăduieș sfînta biserică.

Și de n'ar fi această conștiință în om, ce ar fi de el atunci când nenorocirile îl copleșese?

Dar' uitați? Voia lui Dumnezeu și aceea să fie apă și foc pe pămînt, dar' nu ca să ne înecăm în apă și să ne sturmuim în foc, ci ca mintea ce ni-a dat-o să ne folosim de ele.

La început a folosit omul apă și foc pentru stămpărarea setei și încălzirea trupului, astăzi știința a făcut din ele izvoare de venit, cu care burele se câștigă milioanele.

Las pe badea meu iubit,
Las drăguțul ce-l frumos
Și mă duc după un prost.
Jele îi frunzii de fag
Și la badea meu cel drag;
Jele-i fagului frunzos,
Și la badea cel frumos,
Pasărilor din pădure
La badea, că i-am dat gură.
Bade nu te supăra,
Că de tata m'oiu ruga,
Ca pămîntul să și-l are
Pe mine să nu mă dea,
Bucatele să-și adune
Pe min' să nu mă cunune.
Și tata va asculta
Ruga dela fca sa,
Fata nu și-a mărita
Credința o va strica.
Iar tu bade vei veni
Și pe mine mi-i peți

Dorul nanii.

Frunză verde din livadă
Ascultă-mă! mândră dragă,
Să-ți povestesc puținel
Rana, sufletului meu.
De când noi ne-am despărțit
Trei ani eată s'au plinit,
Și de dor și de bănat
La inimă m'am uscat,
De bănatu-ți și de jale
Am căzut de pe piciere;
Mai tare m'a fript și ars
Vestea că te-ai măritat,

Și pe mine m'ai uitat.
Că eu tare am crezut
Că asta n'ai fi făcut.
In tine-am nădăjduit,
De când încă te-am iubit.
Nu știi? că mi-ai spus odată,
Când ședeai cu mine 'n poartă
Când tu mie imi dădeai
Gura, de și-o sărutam:
„Fii! tu bade fără frică,
Până vii, voi purta chică
Și mărele la grumaz
Să jalese al teu necaz,
Eară tu, când vei veni,
Amnédoi ne-om logodi,
De nuntă ne-om pregăti,
Și așa ne-om ferici,
Dar' tu mândră ai uitat,
Cuvîntul, ce și-l'ai dat,
Zeu nu și-i mândro păcat?”

Culese de Ioan Fuar pedagog.

De pe Murăș.

Lipova cât e de mare
Nici un pic dragoste nare
Păulișul mititel
Multă dragoste-i în el.

Dela Radna pân' aici
Numai sunt ca 'n Păuliș
Ochi frumoși ca la o fată
Cum e și la a mea surată,
Sprâncene puse cu peana
Ca la draga de Ileana.

Căutați fete și horiți
Până sunteți la părinți
Că dacă viți mărita
Cântarea-i nu-i cuteza,
De hida de soacră-ta!

Murăș, Murăș apă rece,
N'ar fi mult până te aș trece,
Că de-ar fi o vreme bună
Te-aș trece seara pe lună.

Căți feciori de vîrsta mea
Toți trecură Dunărea,
Ba io Murășul l-oi trece
Mai tîner voi fi ca zece.

Culese de: Dimitrie Bosneacu.

Târziu.

E liniște adîncă-n aer
Și dorul mă munceste în pept,
Sub bolta arie-a nopții,
Te aștept.

Pe când ciobanii din cobuze
Întoană al vieții chin,
Eu stau departe îndurerat
De al lor suspin.

Pe lunca întinsă a sperărei
O pace adîncă s'a lăsat.
În chaosul tăcerii mute,
În dor am stat.

Căci pasărele rătăcite
Imi spun în versul lor pustiu:
Zadarnic mai aștepti copile,
Căci e târziu...

Sibiu, Iunie 1898.

SNOAVE.

Sărți morți ca toții..

Un țigan care se bîgase paznic la un cimitir, eși într-o noapte să mai dea o rînd, cum zicea el, prin cuprinsul cimitirului, și să vadă de n'o prinde pe cineva furând din ori coroane de pe la morminte.

Umblînd el în colo și'n coace prin tîmberic, numa aude un șgomot de pași și graie de oameni. Cioroiului, nu-i vorba, i-se înecuse inima cât a unui puce de frică, dar pentrucă era și nerăbdător d'a afla ce se petrecea în cimitir, se ascunse într'un tîmberic mai des de lîngă un mormînt, ca să poată vedea și auzi d'acolo iară ca el să fie rănit de cineva.

Pasă-mi-te ce era în cimitir? Niște tîmberici, să fi fost ca la vre-o zece inși, răseră acolo să împartă între ei banii de cufușieră ei pe lume în noaptea aceea. Unul dintre tîmberici răsturnă dintrun săculeț un purcoiu cu fel de fel de bani, și începu să facă gîmezi cu mîna, căci cum era pe mare întuneric și mulți bani, era greu de numărat, și apoi zise tovarășilor săi:

— Luați-vă fie-care partea.

Voia lui Dumnezeu trimite, da, și grindina. Dar' tot voia lui Dumnezeu e, ca omul să se apere de ea, ca să nu-i fie păgubitoare, prin mintea ce i-a dat-o, când l'a plămuit. De n'ar fi acea mințe n'ar mai susta nici un om pe pământ între atâtea potopuri de neamuri.

Mintea a întemeiat și societățile de asigurare, ca și celelalte asocieri întemeiate pentru ajutorarea imprumutată a oamenilor.

Cu societățile de asigurare stăm așa, că într'un an nu bate grindina, atunci câștiga societatea dela noi, în alt an bate grindina, atunci din contra câștigăm noi dela societate. Aternă dela jocul naturei, ea cine câștigă. Vorba e, că societățile de asigurare sunt un fel de rezervă pentru timpuri grele.

Vreau să zic prin aceasta, că întemeierea societăților de asigurare contra tuturor nenorocirilor, în sine sunt o norocire pentru popor.

Par'că ve ved cum mă luați peste picioare cu sfat cu tot. Cum imi înșirați pe degete casurile când cutare și cutare a fost asigurat contra grindinei ori focului și societatea cutare și cutare a făcut batjocură din dînsul când a fost vorba de despăgubire.

Aveți toată dreptatea. Nicăiri în lume nu se întemplă atâtea înșelăciuni ca și la societățile de asigurare, mai ales față de bietul plugar.

Asta însă dovedește numai aceea, că societățile de asigurare sunt în mâni blăstimate și nu că însăși instituțiunea ar fi rea. Că societățile de asigurare de astăzi sunt în mâna speculanților străini, cari trag milioane din taxele grase și când e la despăgubire bagă de vină hoțului de păgubaș.

Din strimtoarea de a îmbogăți pe speculanți fără a fi despăgubiți după cum se cuvine, ori a ne lăsa bucațele pradă grindinei și focului, putem ieși numai pe o cale și aceea prin înființarea unei societăți de asigurare românească.

Dacă am avea o societate de asigurare a noastră, atunci dobânzile anului fără grindină ar veni în punga societății românești, car' când ar urma anul de pagubă cei asigurați ar pute fi liniștiți, că sunt despăgubiți după dreptate. Cei nebătuți ar da și celor bătuți din rodul lor. Ar schimba societatea banii cu asigurații, dar' banul

tot între noi ar rămânea și tot avere românească s'ar face din el. Ale tale dintru ale tale.

E neîndoios interes economic național, ca să se înființeze cât de curând o atare societate de asigurare. Altfel ne perdem rostul în concurența cea mare de a ne păstra și spori averile, căci un an nenorocit ne dă cu zece ani îndărăt.

Pildă avem pentru folosul unei societăți de asigurare în băncile noastre.

Câtă avere și-au putut face băncile străine mai înainte din banul nostru ce l-am plătit acolo în percente sau ce l'am dat ca depunere să se folosească de el pe dobânzi, se vede din averea frumoasă ce au câștigat-o băncile noastre în câțiva ani de zile de când s'a început întemeierea lor.

Și câtă avere românească n'au mântuit aceste bănci de dubă prin îngăduința și cruțarea clientului până s'a putut reculege să-și desplătească datoritiile? Și câți direcțori cu familiile lor susțin aceste bănci, cari altfel s'ar fi resfirat și pierdut printre străini?

O nouă matcă să înființăm dară pentru interesele noastre economice. O societate de asigurare pentru noi înșine, care să fie magazina noastră de rezervă pentru casurile de nenorocire, de cari suntem mereu cercați.

Uncheșul.

Buteni, la 24 Iunie 1898.

Onorată Redacțiune!

Cu mare bucurie cetesc adese-ori în prețuita noastră foaie „Tribuna Poporului” câte un raport venit din cutare comună că credincioșii având conducători vrednici, au apucat pe calea înaintării.

Ca unul căruia îi zace la inimă înaintarea neamului nostru, în cele ce urmează vin a vă împărtași spre încurajarea și a altora, câteva lucruri bune ce s'au săvârșit în comuna noastră Buteni, în cei din urmă ani, mai ales la stăruința tinerului și zelului nostru preot Iuliu Bodea.

Văzând acest vrednic preot, că s'fita biserică e lipsită de cărți și alte obiecte și să fie cât mai bine înfrumusețată, în anul 1897 înainte de s'fite Paști însuși cu mâinile sale a decorat mai multe lucruri din s'fita biserică, precum o candelă și un policantru, le a văpsit cu tinctură de aur așa încât astăzi apar ca noue. Tot în anul acela a colectat dela credincioși, ca la 160 fl. procurând pe seama stei bisericii o evanghelie în preț de 100 fl. apoi un apostol,

mai multe felinare și alte obiecte în valoare de 60 fl.

Văzând poporul nisuițele tinerului preot Iuliu Bodea, l'a ales de președinte al comitetului parochial, fiind în comuna noastră mai mulți preoți, precum și de membru în reprezentanța comunală, ceea-ce dovedește, că de când d'sa se află în fruntea comitetului parochial, cauzele bisericesti și școlare au luat un avânt deosebit.

Din cele multe întocmiri bune aduse de d'sa, voiu aminti hotărîrea comitetului parochial luată după propunerea sa ca președinte cu privire la rēpausul de Dumineca și sârbători, hotărîre, care a fost primită cu unanimitate de sinodul parochial.

Acest preot harnic făcut-a recurs la autoritățile politice pentru strămutarea teritoriului de lângă biserică, afară de comună, și când aceasta l'a succed, jidovii din Buteni au îndemnat apoi pe notarul comunal să convoace comitetul comunal în cauză, dar' fiind și aici la culmea chemării sale preotul nostru datu-li-a jidovilor preste nas.

Văzând, că cele două choruri de cântăreți ce există în Buteni, nu au loc corespunzător în biserică la anumite ocazii, înființat-a la comuna politică pentru a da lemnele trebuincioase din pădurea orașului pentru construirea unei galerii corespunzătoare, și astăzi câtă decoare dă bisericii acea galerie și ce să mai zic de folosul moral ce-l aduce, cântând în acea galerie ca la 40 de bărbați și vre-o 60 de băieți.

Călătorii ce trec prin Buteni spre Arad, ajungând la marginea orașului stau pe loc și admiră cimitirul român, carele până în anii din urmă era desgrădit, ear' astăzi îngrădit, și poarta cea grandioasă a lui, care pe lângă simbolul arhanghelului cu cimpăna în mână, desemnat cu mare precizie, poartă inscripțiunea cu litere de aur: „Cimitirul român ortodox din Buteni 1898” -- vestind că elementul român în această comună e în putere.

Fericiți, că ni-a trimis bunul Dumnezeu în fruntea noastră acest bun și luminat păstor sufletesc, care prin știuta sa de preot și prin faptele sale poate servi de model, îi dorim, că bunul Dumnezeu să-l țină între noi, ca și în viitor tot mai mult să poată lupta pentru desțepțarea turmei sale cuvântătoare.

Buteniianul.

Memoria marelui Șaguna.

— La 25 de ani dela moartea sa. —

În acest timp de generală amorteală, ce ca un greu blăstēm s'a năpusit asupra vieții noastre naționale, năbușind acum de vre-o patru ani de zile ori-ce manifestațiune vie și sănătoasă a poporului român din țerile coroanei ungare, — festivitățile religioase-naționale, petrecute în luna trecută în toate părțile metropoliei române gr-orientale, cu privilegiul împlinirii primului pătrar de veac dela moartea marelui Arhiepiscop Andreiu Baron de Șaguna: — ca un puternic motor a electrisat și înviorat inimile tuturor Românilor binesimțitori de dincoace de Carpați.

Pentru a presenta acest act măreț bisericesc-național într'o iconă mai strălucitoare; pentru a ridica în chip și mai splendid memoria și faptele marelui Principe al bisericii gr-orientale române din această jumătate a împărăției noastre: subscrisul am adunat la un loc și în scurt timp voiu să scot într'un frumos volum toate momentele ivite și toate discursurile rostite cu acest privilegiu, în diferite locuri, începând cu pastoralarele arhiepiscopilor noștri și încheind cu articolii de ziare, seriși din acest incident în presa noastră de aici și dincolo de Carpați.

Șeopul, ce prin aceasta îl am în vedere, este: ca să alcătuesc o scumpă salbă din prețioasele mărgăritare ale acelor inimi adorătoare, cari și azi, după un pătrar de secol, palpită cu sfințenie pentru mărirea, meritele și pentru memoria nemuritorului prelat al veacului nostru, și ca, toate acestea la un loc înșirate, să fac să străbată până în cele mai departate unghiuri ale societății românești, în saloane ca și în coliba țeranului cărturar.

Pentru a scoate însă acest volum cât se poate de bine completat, subscrisul rog respectuos pe toți acei domni preoți, învățători și alți adoratori ai mureșului Arhiepiscop reposit, ale căror discursuri rostite cu acest privilegiu încă n'au fost publicate în nici una din foile noastre: să binevoiască a le trimite în manuscris la adresa subscrisului, pentru-ca, avându-le cât mai curând, să pot arangea materialul în ordinea, ce am plănuț.

Arad, 2/14 Iulie 1898.

(Strada Aulich 1),

Ioan Brânda,
absolvent de filosofie

Afaceri Școlare.

Examenul din Pâncota.

— Altă părere. —

Onorată Redacțiune!

Riferitor la cele publicate în „Tribuna Poporului” Nr. 116 despre examenele din Pâncota, în interesul adevărului Vă rog a da loc următoarelor: Examenele ce e drept n'au succed eminent, dar' luând în vedere multele neajunsuri ce au fost în comună, respectivii membri „din Sinod” făceau mai bine dacă tăceau, căci numai adevărul n'au scris.

Subscrisul am venit în Pâncota ca învățător la școala de fete la 1 Februarie a. e. și am aflat învățământul așa de negles încât pot zice, că antecesorii mei n'au făcut absolut nimic. Dacă dela începutul anului școlastic până la datul sus arătat fetițele de cl. I. nici una n'au avut carte și n'au știut cât face 1 plus 1, ba ce e mai mult, nu știau nici vorbi, atunci e semn că antecesorii mei, — căci dela începutul anului școlastic până la 1 Febr., au mai fost doi învățători — nu s'au ocupat nici cu un studiu. Tot așa de bine au stat și clasele a II-a, III. IV. Joi, 10/22 Aprilie a ars școala de băieți condusă de G. Oașca și comitetul parochial a aflat de bine să împreune școala de băieți cu cea de fetițe, ținându-se prelegerile în o singură sală și anume: la cl. I. și II. (mixte) să propună G. Oașca, ear' la cl. III. și a IV. subscrisul. Dacă membrii „din Sinod” aveau numai puțină bunăvoință puteau trage concluzia, că doi învățători în o singură sală și după atâtea strămutări, nu pot face așa bun progres. Pe lângă toate neajunsurile descrise mai sus examenle n'au fost după-cum le descriu membrii „din Sinod”, ceea-ce poate adeveri și dl. comisar consistorial.

Eu pe cât numai se poate mi-am împlinit și imi împlinesc conștientios chemarea mea, fără să-mi trebeie recomandarea „mai multora din Sinod”, cari poate conduși de patimi și de iubirea de partide au scris ce au scris; ceea-ce e evident și din expresiunea: „nu se amestece în treburi de ale lui Oașca”. Mai bine ziceau pe față așa: *Să se lasc din partida lui Oașca și să vină în partida noastră, că-l vom ridica până în grindă.* Nu de patimi, ci de iubirea de adevăr să fim conduși dlor „din Sinod”, dacă voim pacea și bună înțelegerea poporului. Să o știți însă, că eu nu voesc să mă țin de partida nimărai, ci imi place să trăiesc în pace, atât cu unul, cât și cu altul.

Pâncota, la 23 Ian. 5 Iulie 1898.

Stimător:

Ioan Halmăjan,
învățător ort. român.

Seminariul Vancean de băieți.

(Eseriere de concurs.)

Părinții, cari voesc a-și așeza pruncii în anul școlastic viitoriu 1898-99 în seminariul tinerimii române greco-catolice dela gimnasiul român greco-catolic din Blășiș, sunt avisați, că terminul concursului de primire este 15 August n., până la care zi toți părinții au să-și trimită concursule adresate „Prea Venerabilului Consistoriu Mitro-

Dar' tocmai când tâlharii se pregăteau să puie mâna fiecare pe câte o grămadă de bani, țiganul, care l' văzuse din stuțșul unde sta ascuns, încep să strige cât îl lua gura: — Hauliu! Săriți morți cu toți că ne-a împresurat hoții!!

Bieții tâlharii, când auziră pe țigan strigând, înlemniră de frică și sculându-se cu toți o luară la fugă care încotro putu nimeri, lăsând grămezile de bani pe iarbă.

Baragladina după ce se incredință că au fugit hoții, se duse de adună grămezile de bani de pe iarbă și o porni acasă repede, ear' a doua zi cerându-și socoteala pentru timpul cât slujise, lăsă cimitirul pe mâna altui paznic, căci nu mai avea nevoie să mai muncească când avea atât bănet.

P. M. Radulescu-Micșunești.

Țiganul slujbaș.

Umbla țiganul după slujbă de i pârliuau călcășele.

În sffrșit găsi slujbă la un evreu, mare bancher.

— Ei, ai să poți, mă țigane, să te ții de slujba care ți-o da o? Ia răspunde-mi bre.

— Da cum sa nu pot cucoane!

— Am să te trimit cu scrisori, să le împărțești. Cunoști orașul?

— Da cum sa nu cunosc, par'că eu n'am fost în slujba: m'a cunosce cu polițaiul, sa traisea, da când am fost închis la polițaiul... și el doar' nu cunoaște tot orașul?...

Crăsmărița Frumuseică

Stau la crăsmă, beau mereu,

Vinu-i prost, ocaua mică,

Crăsmărița frumuseică

Stau numai de dragul tău;

Dă-mi să beau!

Stă 'n drum singur cabul meu,

Ce șireți ochi! Ca de drac!

Trist la masă stau și tac

Crăsmărița dă-mi meruu,

Dă-mi să beau!

Beau, mă 'mbăt, puțin îmi pasă

Dorul sufletu-mi apasă.

Dragă 'n ăst păhar al meu

Pune-mi otravă să beau.

Să mor vreau.

Cirub.

NOUȚĂȚI

Arad, 15 Iulie n. 1889.

Nu jor, — făr' românește! În român din Nojorid a dat în na trecută înaintea tribunalei din Oradea-Mare o frumoasă do-

Nu Jessenszky ci—lakabfy. Era vorba de Jessenszky să fie înaintat ca secretar de stat la ministerul de interne în locul lui Lakoczi, numit vicepreșident al curții de

Dar pentru biserică. Mulțumită publică. Biserica lui Dzeu și a legii străbune este una din cele mai frumoase fapte ce se dau

Silviu Bichiceanu.

paroch, președintele comitetului parochial.

Earăși afacerea Dreyfus. De când cu venirea la putere a unui nou ministeriu în Franța ziazele și ca-

De unde se trag Maghiarii. Boierul grof Ungur Eugeniu Zichy își propuse acum vre-o

fost descoperit ceva. A doua, ba ni-se pare chiar a treia, o făcu anul trecut, scormo-

De ce se defraudează la fabricile din Budapesta? „Magyarország” vorbind de defraudarea sumei de 100 mii la fabrica de

Din Sodoma. Septemăna trecută în decurs de 3 zile s'au sinucis 16 inși.

Necrolog. Subscriși cuprinși de cel mai profund doiiu aduc la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcutilor, că prea

Mureșul, c.escut grozav în urma ploilor din Ardeal, a eșit peste țermuri în jurul Lipovei și a făcut pagube mari mai ales

Unde a apărut prima gazetă? Nu se știe abunâscama. Trei țeri, Hollandia, Belgia și Franța se luptă pentru această cinste.

Căpitanul Boicev spânzurat. Căpitanul din garda principelui Bulgariei, cunoscutul Boicev, care pentru uciderea cântăreței Ana

niță grea pe viață, a fost osândit de instanța a doua la moarte prin streang. Sentința

Concert în Orăștie. Tinerimea studioasă din Orăștie și jur invită la Concertul ce se va arangea Duminecă în 17 l. c. la „Leul

Bibliografie. A apărut de curând: „Ovreni roșit în actul festiv ținut la 15 Iulie 1898 în Sibiu, din incidentul aniversării a 25 a dela moartea arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, — de Dr. D. P. Barcian”

I. Conferențele pedagogice.

Proiect de modif. a programei oarelor de lecții, de V. Onițiu. Manual de stilistică de I. F. Negruțiu, recensiune de Dr. Ios. Blaga.

II. Pro memoria.

† Nicolae Popovici. Ioan Lăpădatu.

III. Date școlare.

1. Personalul didactic. 2. Schimbări în corpul didactic. 3. Materialul propus în anul școl. 1897—98. 4. Lucrări script. din limba română.

Dela „Asociațiunea națională aradană”. Convocare.

Pe Luni 18 Iulie 1898 d. a. la 6 oare imi iau voie a convoca direcțiunea „Asociațiunii naționale aradane” la sedința lunară în localul propriu, obiectele căreia sunt:

- 1. Raportul cassariului și celorlalți funcționari. 2. Executarea concluzelor adunării generale premerse. 3. Luarea dispozițiilor pentru schimbarea localului dela 1 August. 4. Luarea dispozițiilor pentru vânzarea unor obiecte ale Asociațiunii. 5. Luarea dispozițiilor pentru scrierea de concursuri și distribuția stipendiilor. 6. Alte propuneri eventuale.

Arad, la 14 Iulie 1898.

Petru Truța, director.

Posta redacției.

Un alegător în Erdeaș. Afacerile acele le hotărăse forurile bisericesti. Nu e bine să răsunte toate în ziar. Uplias în S. Continuă. Cele trimise nu le putem publica. Prima e imitație. a doua slăbuț. Trimite altelo.

ULTIME ȘTIRI

Răsboiul.

Londra, 14 Iulie. Generalul american Watson a plecat cu o ceată de corăbii către Spania.

Madrid, 14 Iulie. Ministrul de marină a confirmat știrea, că generalul Watson se află deja pe drum cu corăbiile sale către Spania.

Mai multe depeșe vestesc că trupele americane ce se află la insula Cuba, sufer mult și se prădăsc de „friguri galbene”, ce bătuesc pe vremea aceasta în fiecare an acolo.

New York, 14 Iulie. Din lagărul generalului Shafter sosesc știri peste măsură de înspăimântătoare; s'au întâmplat casuri de imbolnăvire foarte suspecte; fără îndoială, că e vorba de friguri galbene.

Foaia „Comercial Advertiser” primește din Washington știrea, că printre trupele americane ce stau dinaintea orașului Santiago, până acum s'au întâmplat 100 casuri de imbolnăvire de friguri galbene.

Londra 14 Iunie. Frigurile galbene amenință a pustii trupele americane dinaintea orașului Santiago; până acum s'au imbolnăvit peste 50 oameni printre care și generalul Dufferin.

Desmintire.

Budapesta, 14 Iulie. Se desminte în mod oficial știrea despre logodirea moștenitorului la tron Francisc Ferdinand, cu o fiică a ducelui Cumberland.

Bursa de mărfuri dela 15 Iulie n. 1898.

Table with columns: Sămînțo, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chigr. (dela până), and Semînțo vechi ori nou.

Table with columns: Produse div., S o i u l, and Cursul dela până.

Piața.

Table with columns: Arad, B.-Pesta, and prices for Grâu vechi, nou, Cucuruz, Orz, Săcară, Ověz.

Cursul pieții din Arad.

Table with columns: Din 15 Iulie n. 1898, and prices for Hartie-monetă română, Liro turcești, Ruble rusești, Galbeni, Napoleon-d'ori, 100 Marce germane, Livre sterling.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianu.

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

„JUVENILA“

proză și versuri de Sextil Pușcariu (264 pag. 3 ilustr.)
cu prețul de 80 cr. plus 3 porto postal.

(186) 6—10

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI“

„Victoria“

institut de credit și de economii
SOCIETATE PE ACȚII.

Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții	fl. 300.000
Fond de rezervă	„ 100.000
Depuneri	„ 1,000.000
Circulația anuală	„ 15,000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul se-
parat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momen-
tan după sosirea comanda.

117—(4) **Direcțiunea institutului.**

Banca generală de asigurare mutuală.

(33) 58— **„TRANSILVANIA“**
ÎN SIBIU.

asigurază pe lângă condițiunile cea mai favorabile:

1. în contra pericolului de foc și exploziune; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile etc;
2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri să dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele:
Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal prin

Agentura principală din Arad.

(Strada Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan, etagiul al II.)
precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Se primesc comande pentru următoarele lucrări:

Circulare și prețuri-curente

NOTE

Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“ A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci

P L I C U R I

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.

Tipografia „Tribuna Poporului“ Aurel Popovici-Barcianu în Arad.